

1. a. s da hi, r pā nā kla, m pā r xi, r n dā, n
xē, n zā ba, n
2. m mō v r i, n t i, z dā blumō gō, g i, t: tō
3. te, i gā s wō r o x s p i, n ā zā n i j ā, n dā r s mē, r
a. s mō mō f i, r nā s
4. s p r, jō n i, s l a, s tō x w e, r. rā k
5. v p dā r s x i, p k r e. gō rā bō s x i mō lē b r v. t
6. d i n t e mō r m ā, n h e, i nā s p l i, n tō r i, n
zō nō v i nō r
7. dā s x i p ā r lē k tō zō n l i p ā n a. f
8. i n d i fō b r i, k i, s n i, k s tō x i, n
9. k u m h i, r mō h i, n tō - k u m - // r k i, n t //
10. bō. s t a, r f i, r p l t fō s b i, r vō r v. n s
// pō tō //
11. b r e, n v. s t w e, j k i l o, w k e, r sō // d i m. n i e t
g e b r.; mō r e, t lō : z u r e k e r s e n //
12. x e, t bō m e, t lō r v e, vō d r i, l i. tō r w e, n
o e t x ā d r v n k r
13. e. i w v mō m e, nō k l i, s p l s lō, n
14. k h e, t zō nō k n i, gō x i, n
15. v a, s tō nō. vō t wō, r t n i fō, l mē, r gō v i, r: r t
16. i k s e, l l e, i d a, k m e, t h a, n i m e, t. g a gō, n
x e, n
17. i k e, t n i x ā dō, n. (h) o, r. r
18. w i k e, r gō t x ā dō, n. d i n d i, r d i dō r
vō k v, m t
19. dō n s p i, n - s p i, nō w e, t bō - nō rō, v o l i s b u l
o f: rō, v o r s b u l
20. dō m p e t - b a, n - o o k: bō n a, w t - dō n w a: i
(grasland) - geen sprec. woord voor hooiland -
nō p a, dō s t u, l i - dō n h e, r x. nō k i k fō r s -
nō v l i n dō r
21. d i, r d k e, l r f d e, i k i, l dō w e, l r l t f e, t x tō
22. k s a, l u t k r v. l t s s x e. vō
23. e, n p l ā, t b r i, t k t fō, l a. w s x e p ā n a. f
24. h e, i j r z v. t i, n zō l e, vō gō b e, t i tō
25. g i f mō t w e, j b r e, j s t e. nō - b r e, jō n dō b r e, tō

26. d a, s t ā, m b e, l i t s tō. tō r n i, mō r
27. d i, r. r m i, n s h e, t jō l i, r vō n a. s xō t i, n
f r a, n h a e, k
28. l y, t s i, t f e, l r i s n i, n d i, n h e, i m l gō b l e, i vō
29. dō s x a l k i, n dō r x e, n m e, t dō m i, s tō r
nō dō x e, i gō w i s t
30. i k a, n tō x n i k o, mō v p, r d a, k. l. s. r z e, l
31. dō b i, s tō r d r i, y kō g e, l. r t l i, n zō. t m z, l i
32. h e, i k a, n i xō, w e rō kō - v m d a, t i k e. l i -
p i, n t h e, i
33. x e, t i, s nō s t e. l i v t n d i, r. t b e, l sō m
34. n e. r - m i, dō h e. gō l s wō r tō r n i mō r
gō s p o e, l i t
35. h e. i - k h e, r a l. o f: k h e, r w a l t w e, j k i, r o
gō r u, r. pō
36. d i, r p e, l. r i s n i r e, l. p - dō x i t nō gō n
w i, tō p i t i, n
37. xō x e, n w e, t x nō d i, n e, t kō r - o f: nō l l ā, n t
38. x i tō m i r s t i s g e, t l t h e, i lō p ā n v p mō, kō
39. h e, i z a l t n o. t w e, l. t b r e, n vō - o f: w e, l tō x i, pō
40. x i, z dō h e, t l i, t fō f a, n dō r. o. mō k w e, l. t
41. dō mē, n s m u, t i sō n v r o w bō s x e, rō mō
42. i, n dō s x e, t lō z w e, t mō n i s x ā v a r lō k
43. h e, i d a rō f t x u, t. t - v m d a, t i s t e, r. rā k i s
44. w e, i m u, tō d v. dō h e, t lō fō f a, n h e, r bō
i, n gō f, l i dā, n dō r h e, t lō f t
45. h e, t l i, t p d a, r b e, t tō s m e, t i v p h e, t fō
46. vō zō m e, t tō l e, l. r i s v v e, t a, r z z v e, l. rā kō
47. xō w e, t dō dō r v m w i, t. t w e, t tō k a, n
s p r i, nō
48. dō m b o. m k w e, t. kō r z a l dō m b a m i, n tō
49. d u, t i r s tō rō, mō s d i x t
50. t b a g i n tō k l e, t pō vō r d o e, r s tō m i s - dō
l e, s tō m i, s - tō s f - v e s p e r s n i e t g e b r u i k t
// dō v e, t. s tō r s - d e l u i k e n //
51. dō m b e, dō s p r a, i: - k i k ā r d r i, l i - o e t s p r a, i: jō
o e t b r a, i: jō - k l o r mō i: kō - b r a, i: jō

52. di vrow het. ty ho. r lu. r. to kn. r. p. r
53. x. a. v. u. r. d. a. r. h. e. t. i. e. m. x. e. l. s. j. o. r. n. o. s. x. o. t. l. v. t. a. g. v. r. n
54. k. h. e. r. b. a. t. a. m. - o. f. k. h. e. r. g. a. t. a. m. - o. f. k. h. e. r. t. m. a. f. f. x. o. r. s. j. o. x. u. l. v. t. e. l. a. n. s. t. w. v. t. o. r. t. a. g. o. n
55. g. r. a. l. w. v. e. l. r. l. s. x. i. r. d. a. h. i. r. e. n. i. x. f. r. l
56. s. t. e. l. n. o. p. o. l. t. o. x. e. l. n. i. f. l. w. e. l. r. t. || k. o. l. i. s. o. p. a. t. a. l. l
57. d. a. s. x. i. t. t. o. r. s. t. o. l. i. n. d. a. s. x. a. t. w
58. i. n. m. e. t. r. e. t. i. s. t. n. o. x. t. a. k. a. w. v. m. t. a. k. e. l. t. o. (b. u. b)
59. d. i. k. e. l. r. s. x. e. f. t. g. u. t. j. l. i. x. t. h. e. t
60. e. t. i. t. r. u. k. v. r. n. d. a. s. t. e. l. r. b. f. a. n. t. t. r. e. l. r. t
61. v. r. y. t. g. a. r. k. w. a. m. d. a. g. a. e. l. i. a. t. t. e. l. i. - o. f. a. l. t. e. l. n. o. d. a. k. e. r. m. a. s
62. d. a. p. o. l. t. o. r. x. e. t. i. d. a. v. r. t. a. l. i. v. o. n. h. e. l. r. v. u. l. m. a. k. t. i. s
63. g. a. h. e. l. t. m. a. w. e. l. g. a. x. i. t. n. m. a. e. l. r. g. a. h. e. t. n. i. l. k. s. t. e. r. g. a. m. a. g. a. z. e. t. i. t
64. d. a. x. w. v. l. i. r. m. a. x. a. t. l. i. t. t. r. a. x. k. o. e. t. m. a
65. g. o. d. a. (g. e. r. i.) x. a. n. d. a. x. n. i. k. o. r. t. a
66. e. t. a. x. e. t. j. u. l. k. x. e. l. r. a. k. e. l. s
67. x. a. n. a. m. o. t. o. r. i. l. s. k. o. p. o. t. - e. t. i. k. z. t. e. l. k. o
68. t. i. s. n. a. w. e. r. o. m. a. d. a. x. o. w. i. s. t. - i. t. n. t. i. s. n. a. x. a. x. t. o. n. o. v. a. n. t
69. d. a. m. e. t. n. a. k. a. l. u. p. t. b. l. v. t. s. v. u. r. t. s. - o. f. b. e. l. r. v. u. r. t. s
70. d. o. r. i. x. a. n. s. x. f. o. r. i. n. d. a. k. a. n
71. i. l. k. s. u. w. i. s. l. a. d. a. t. a. p. o. s. t. e. b. o. r. i. a. n. a. b. r. i. f. b. t. o. x. t
72. i. l. k. h. e. t. p. e. l. n. t. v. m. a. n. h. a. r. t
73. i. k. a. n. m. e. t. g. a. r. n. d. w. a. r. s. a. m. e. l. s. n. v. m. g. o. n
74. n. o. t. s. x. o. f. t. a. - o. f. n. o. d. a. s. x. o. f. t. - s. p. a. n. a. w. o. t. r. e. l. r. d. i. n. d. a. n. y. w. h. e. l. r
75. k. h. e. l. w. e. l. k. u. r. t. s. - a. n. l. v. a. n. v. o. t. r. d. a. m. i. d. a. g. a. f
76. d. a. x. o. r. n. v. a. n. d. a. k. u. n. i. n. y. i. l. z. u. k. s. u. l. d. a. t. x. o. w. i. s. t
77. w. e. l. t. o. g. i. n. o. m. b. o. g. a. m. o. l. k. a. r. w. e. n. a
78. d. i. r. o. t. x. a. h. e. t. n. l. a. n. g. o. d. o. r. a. s

79. k. x. a. l. p. t. o. f. a. r. g. i. n. w. o. t. r. t. f. a. n
80. t. h. e. n. t. s. a. w. a. r. s. d. u. l. t. f. o. r. x. a. t. - o. f. f. o. r. d. a. l. x. a. t. k. u. n. a. d. o. t. p. a
81. x. a. n. o. t. a. n. i. n. x. a. n. o. t. g. a. l. o. r. p. a
82. d. r. d. o. x. t. o. r. k. a. n. i. l. s. m. e. t. a. m. e. n. t. i. j. a. n. o. t. t. b. v. s. b. r. a. m. b. e. t. i. x. o. m. a. p. l. i. k. a
83. d. a. r. i. s. i. n. s. p. o. r. t. a. e. t. i. c. l. e. a. r
84. e. t. i. x. e. t. a. n. o. g. r. o. t. t. a. k. w. i. t. k. u. p
85. t. f. u. l. i. a. k. s. o. x. t. n. i. l. k. s. a. n. d. a. r. s. a. t. s. x. e. t. l. i. d. i. t. n. r. e. l. k. d. u. m
86. d. o. r. o. m. u. n. d. i. s. d. r. o. p. t. a. x. f. a. n. a. n. d. o. r. s. t
87. d. i. t. o. w. e. x. l. u. p. t. k. r. u. m. - l. a. n. s. t. x. e. t. i. n. s. i. s. t. n. a. n. v. m. w. e. t. x
88. i. k. h. e. t. f. o. d. a. k. l. e. n. a. n. t. r. u. m. l. i. t. i. j. a. g. a. k. o. x. t
89. d. a. m. b. u. k. i. s. x. o. s. t. o. e. r. v. a. n. v. m. d. a. t. i. c. i. o. k. o. r. s. t. i. g. a. s. l. i. k. t. h. e. t.
90. x. a. l. i. t. i. j. a. w. a. s. k. o. r. t. i. n. g. u. r. t
91. i. n. d. a. s. x. a. d. y. w. i. s. t. b. e. i. s. t
92. n. a. s. x. l. e. a. r. m. u. r. t. x. u. t. e. k. l. a. n. a. m. i. k. o
93. x. y. t. k. t. i. t. s. n. o. m. a. n. o. n. h. u. r. t
94. k. w. e. t. e. n. i. w. o. r. a. k. a. m. u. e. t. x. o. n. x. y. k. o
95. n. a. k. u. l. i. a. - o. f. k. a. n. w. a. h. e. t. l. i. d. a. r. i. s. x. u. r. t. f. o. r. t. b. e. r
96. i. k. m. u. s. d. o. b. l. u. t. e. r. i. n. g. k. a. n. v. m. o. n. t. a. s. t. e. l. r. k. o
97. i. k. m. u. t. e. l. r. s. t. f. u. r. f. a. r. i. n. d. a. s. t. a. r. l. r. e. t. j. o
98. m. o. m. b. r. y. t. r. w. a. r. s. m. y. t. x
99. d. a. m. e. t. l. i. t. i. k. b. u. r. m. o. k. t. i. n. g. r. o. t. t. a. r. u. r. t
100. d. i. m. e. t. o. l. i. t. i. k. (k. a. n. n. e. m. e. l. k.) i. k. d. a. n. i. t. n. x. u. r. (x. y. t. r. - j. o. n. g. e. r.) - s. t. y. r. t. a. r. a. m. m. e. t. i. t. r. a. x
101. m. a. x. u. n. d. i. t. i. p. a. t. i. n. a. n. y. r. r. v. u. l. k. a. n. a. m. v. k. a
102. t. i. s. n. a. s. o. k. y. r. a. - d. a. r. s. o. k. y. t. r. w. e. t. r. k
103. h. e. t. i. k. u. m. t. n. o. t. t. i. m. a. n. y. t. e. l. o. l. t
104. i. n. i. t. a. l. i. j. a. x. e. l. n. a. r. b. e. l. r. o. g. a. d. i. v. y. t. r. s. p. o. w. - o. f. v. y. t. r. s. p. y. w. a. n. d. a. b. e. l. r. o. g. a
105. d. o. e. r. v. d. a. d. o. r. a. p. t. a. d. o. w. a
106. i. n. b. o. m. h. e. t. b. o. x. a. n. s. t. a. k. f. a. n. d. a. b. r. i. x. a. v. u. r. o

- 107. gə muɪtʊs fɔt. lənɪt s koe. mə kɔt. rə
- 108. hɛtʃɪs fət. lɔt. və gəkoɪ mə meɪjən dɪkə
pərtəmənɛt.
- 109. dɪ dɔt. rɪs fət. m byt kən (h)ɔwt xəmɔkt
- 110. ʒn gətrɔwdə vrɔw-ɔf. ʒn gətrɔwt wɛl. f
(boeren) muɪt kən nɔ. ʒə
- 111. k hɛl. hi. r grɑ. s xəzɑ. t mɑt wɑs
xɛ gɪtʃ ɔ. t
- 112. dəm brɑ. wər xɛt. dɑ. t nɔx tɑ dɪt. rɪs
vɪtə bɔwə
- 113. bɑt kə-ɪk bɑt k- gɛt. bɑt kɛ- hɛt. bɑt kɛ-
bɑt kɛt- wɛt. bɑt kə- onv. v. tyd niet gebr.-
wɛt. hɛt bə gəbɑt kə
- 114. bɪt. ɔ - ɪk bɪ. - gɛt. bɪt. t - hɛt. bɪt. t-
wɛt. bɪ. ʒə - bɪt. ʒə wɛt. - ɪk bɪj. k hɛt p
xəbʊʒə- bʊʒə xœli vɪk
- 115. tɪx ʒə k lɛl. n mæɪ ɔ fɛl. n
- 116. gə kɑnt hi. r ɑ. ʒəɪ k rɛl. gənʊp də mɛt. ɑt
- 117. hɛt. hɛ. xəxɛt. tɛɑt. tɪ ʒn mɛl. n zɑl
dɛl. ɪk
- 118. də mɛt. t sɛt. dɑ. t ɛ. gəlɛ. k hɑ
- 119. dɪ wɑ. rə vɛl. f p rɛl. ɔ
- 120. ʒndər dɪt. ʒn ɛt. kəm bɔt. m lɪgə vɔt. l
ɛ. k lɪs
- 121. twɔ. tər xɑ. l gɪt kow kə - t kʊk tɑ. l
- 122. t kɔt. ʒɪs nəx zɪ. n - tɪs nəx mɑz pɑs
xəmɑ. t
- 123. mɑ. ʒən ɛl. s mɑ. kə zə mɛt dɪn dɔ. ʒəɪ vɑ. n
on ɑ. t
- 124. dɑ. bɔt m kə zɑl dɔ. nɪ gəmɑt k xɛtʃ

- 125. də pə' stɔt. r hɛt gɪtʃ wɛl. n
- 126. ʒ. ɪɑ. w hœ. ʒ ɪxɑ. f xəbrɑ. nt
- 127. də rɔt. mə spœt ɔetnoɛjɔt. ɔf. ɔedɔɛjɔt
vɑ. n də kɪtʃ
- 128. də hoestər lœjt fɔt. r də k rœ. ʒ dɔ. gə
|| də p ræzɛt sɪ ||
- 129. də bɔt rɪt s fɑ. n də k rɔt. ʒə bœ. gə vɑ. n
t xɔwɪl xɛ
- 130. də t wɛt ʒ dɑet sɔrs k wɑ. mə nɔ bœ. tɔ
- 131. xɛt mənəm pɛl. r ʒ ɛt. m blɑ. w gəstɑ. n
- 132. də sɔw ʒ ɪs wæ flɑ. w
- 133. də ɪnɔw lɛt. dɪk. ɔf. də ɪnɔw tɪx dɪk
- 134. tɪx ʒə f w gəlɛt ʒə dɑ. k u gəzɪt. n hɛt p
- 135. nɪ. ʒ w pɔt. r t wɔrt nɑ. ɪ. w ʒn hɪl. nɪw
stɑt
- 136. dɪt. n - ɪk dɪt. ɔt. ɔf. dɪt gəb. gɛt. dɪt. ɔt. ɔf.
dɪt gəb. hɛt. dɪt. ɔt. ɔf. dɪt gəb. wɛt. dɪt. nt.
gœ. lɪ dɪt. gəb. xœ. lɪ dɪt. nt. ɪk dɛɪ ʒɔt.
gɛt. dɛɪ gəb. hɛt. dɛɪ gəb. wɛt. dɪt. nt. gœ. lɪ dɛɪ ʒɔt
xœ. lɪ dɪt. nt. dɛɪ ʒɪ. k dæ. t. dɛɪ ʒɪ. t ɛ. mɑk.
ɔf. mɑr. dɛɪ ʒn zɑt mæɪ
- 137. dɔt. pə. ʒn dʊp k lɛ. ɔt. də dʊp fɪnt. də
sʊl. dɔ. tɔ
- 138. dɔ rɔ. hɛt. dɔ rɔt. hɛt. dɔ rɔtə. hɛt. hɛt. xəɔrɔs
- 139. bɪt. nɑ. ɪk bɪt. n. gɛt. bɛt. nt. hɛt. bɛt. nt. wɛt.
bɪt. nɑ. gœ. lɪ bɛt. nt. xœ. lɪ bɛt. nɑ. bɛt. nt. tɪ.
bɔnt. tɪ - ɪk hɛl. gə bʊndə
- 140. lokale landmaten: ʒn lɔt. ɔ pɑs = 1 ɔrɔ? - mɪ.
vɛl. f lɔt. ɔ pɑs - nɔm bʊndər - 1 hɑ.
- 141. lokale Waternamen: də wɔwər - də stɔt. m - də
bɛ. k

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is: be. r. k. - fook: hirl. v. r. an be. r. k.

De inwoners heeten: de be. r. k. m. e. n. s. r.

Haar bijnaam is: de pe. r. r. r. k. s. - fook: inharners

Aantal inwoners op 31 dec. 1947: 5.185.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn: de me. r. t. - de wist. r. k. - de grote vort. En de kl. e. n. vort. - tr. k. - goer. p. - v. vort. - gr. t. l. v. e. n. t. k. l. e. n. l. v. e. n. - t. h. o. p. o. p. l. e. n. t. l. e. x. p. n. l. - de v. e. l. t. h. o. v. d. - de h. e. l. o. g. e. g. r. e. t. b. o. x. t. - de h. u. n. d. s. l. e. i. r. s. - de b. e. n. r. t. s. - de g. e. m. e. r. t. - de b. i. r. t. - d. i. n. h. w. t. e. r. k. e. - t. s. l. i. p. b. r. u. k. - d. i. n. e. r. k. v. e. l. e. - d. i. n. e. l. p. o. l. e. s. t. - Er zijn geen lokale verschillen.

In een paar gezinnen (±5) die van elders komen wordt A.B. gesproken.

Hilvarenbeek bestaat uit 3 kerkdorpen: Hilvarenbeek, Esbeek en Biest-Houtakker. Er is geen verschil in dialect, want Esbeek en Biest-Houtakker zijn jonge kerkelijke gemeenten (±50%), zodat iedereen te Hilvarenbeek naar school kwam.

Hilvarenbeek is een gemengde gemeente: 1/2 landbouw, 1/2 handel en industrie. Er is een schoenfabriek, een leerlooierij, een sigarenfabriek, twee textielabriekjes, een kaasfabriek en een steenfabriek. Een paar honderd arbeiders gaan werken naar Gilburg en Goyke (vooral Gilburg).

Zeglieden. 1. Naaijken, Johannes; 34j.; hier geb.; onderwijzer; heeft, buiten zijn hweekschooljaren in Den Bos, steeds hier verbleven; V. en M. van hier; spreekt buiten de school meestal dialect.

2. Baiben, Johannes; 40j.; hier geb.; kruidenier; heeft altijd hier verbleven (een paar maanden in Brussel); V. en M. van hier; spreekt meestal dialect.

3. Vander Heijden, Eugène; 33j.; hier geb.; leraar M.O.; heeft buiten zijn 10e-18e jaar steeds hier verbleven; V. van Gilburg, M. van Hoogstraten; spreekt algemeen Brabants maar kent wel de karakteristieken van het Hilvarenbeeks.